CURRENDA
PISMO URZĘDOWE TARNOWSKIEJ KURII DIECEZJALNEJ
A. D. 1938. Nrus XI.

INSTRUCTIO
DE SANCTISSIMA EUCHARISTIA SEDULO CUSTODIENDA.

1. — Nullo unquam tempore Apostolica Sedes locorum Ordinariis praesidia et cautelas suppeditare praetermisit, quibus Ssma Eucharistia, quae asservatur in nostris ecclesiis sive de iure communi sive ex indulto, diligenter custodiretur neve ulli profanationi obnoxia remaneret. Canonicae disciplinae praecepta, quae temporum decursu ad rem praestituere sategit, hodie, recepta conspiciuntur in canone 1269 Codicis Iuris Canonici, qui talia habet:

§ 1. *Sanctissima Eucharistia servari debet in tabernaculo inamovibili in media parte altaris posito.*

§ 2. *Tabernaculum sit affabre extructum, undequaque solide clausum, decenter ornatum ad normam legum liturgicarum, ab omni alia re vacuum, ac tam sedulo custodiatur ut periculum cuiusvis sacrilegae profanationis arceatur.*

§ 3. *Gravi aliqua suadente causa ab Ordinario loci probata, non est vetitum sanctissimam Eucharistiam nocturno tempore extra altare, super corporali tamen, in loco tutiore et decenti, asservari, servato praescripto can. 1271.*

§ 4. *Clavis tabernaculi, in quo Sanctissimum Sacramentum asservatur, diligentissime custodiri debet, onerata graviter conscientia sacerdotis qui ecclesiae vel oratorii curam habet.*

2. — Huic S. Congregationi, cui disciplina septem Sacramentorum tuenda est commissa (can. 249), quaeque iam edidit Instructionem diei 26 Marii 1929[1]) *„de quibusdam vitandis atque observandis in conficiendo Sacrificio Missae et Ssmae Eucharistiae Sacramento distribuendo et asservando“*, opportu-

[1]) *Acta Ap. Sedis*, vol. XXI, p. 631 seq.

num visum est canonica praescripta in mentem omnium revocare, quibus Ssmae Eucharistiae asservandae grave sane munus incumbit, brevibus additis explicationibus, aliaque munimenta et media decernere, nostris temporibus magis accommodata, quibus Ssma Eucharistia sedulissime custodiatur et a quacumque iniura integra praeservetur.

3. — Fidelis observantia praeceptorum quorundam canonum C. I. C. valde confert ad optatum pernobilem finem attingendum. Animadvertatur prae primis duo sub gravi praecipi ut Ssma Eucharistia in ecclesia possit asservari: 1⁰ *ut adsit qui eius curam habeat;* 2⁰ *regulariter sacerdos semel saltem in hebdomada missam in sacro loco celebrat (can.* 1265 § 1). Si vero quandoque Apostolica Sedes ob penuriam sacerdotum indulget ut sacrum quintodecimo quoque die dumtaxat litetur ad sacras renovandas species, secluso semper earundem corruptionis periculo, nunquam tamen dispensat, immo instanter urget, ut habeatur persona quae die ac nocte Ssmi Sacramenti custodiae incumbat[1]).

Praeterea tria sunt prae oculis habenda in supra relato can. 1269:

a) Ssma Eucharistia asservari debet in tabernaculo inamovibili (§ 1) et undequaque solide clauso (§ 2); *b)* tabernaculum tam sedulo custodiendum est ut periculum cuiusvis sacrilegae profanationis arceatur (§ 2); *c)* clavis tabernaculi diligentissime sacerdoti custodienda est (§ 4). De singulis nonnula sunt animadvertenda.

4. — *a) Tabernaculum sit inamovibile et undequaque solide clausum:* ab hoc praecepto per se gravi nec Episcopus valet dispensare nec ei consuetudo etiam centenaria et immemorialis derogare, excepto casu de quo in § 3, eoque iam tamquam primo praesidio consulitur securitati custodiae Ssmae Eucharistiae. Clausura vero undequaque absoluta secumfert ut ciborium sit confectum ex materia solida et firma. Equidem iuxta liturgicas leges tabernaculum extrui potest ex ligno, aut ex mar-

[2]) Cfr. S. R. C. resp. diei 17 Februari 1881 ad Episcopum Altonen. (decretum n. 3527).

more aut ex metallo[1]), quae postrema materia est ceteris firmior; quod tamen magis interest, conficiatur oportet ex solida materia, singulaeque partes intime inter se cohaereant, reseratio maximam exhibeat securitatem ac fortiter ostiolo adhaereat, cuius cardines firmiter sint constituti ac dispositi, qui ipsum ciborio inserant. Nonnullis in locis Episcopi praescripserunt ad maiorem Eucharistiae securitatem ut ciborium ex integro metallo consisteret, quae quidem praescriptio, in locis ubi viget, absolute debet observari, ut docet Emus Card. P. Gasparri[2]). Optimum sane consilium foret si tabernaculum sit vera arca ferrea, quam vocant (vulgo *cassaforte, coffre-fort*) adeo ut nec perforari nec effringi possit mediis, quae ordinarie adhibentur a furibus, eaque validis ferreis seris altari arcte debet devinciri in infimo eius gradu aut parieti adverso. Hae vero ferreae arcae aut in forma ciborii extrui debent, quae dein sunt marmoreo lapide contegendae ceterisque ornamentis condecorandae, adeo ut speciem cuiusdam operis affabre confecti prae se ferant ad normam § 2 relati canonis; vel saltem ita conficiantur ut in tabernaculis iam exsistentibus possint immitti. Huiusmodi tabernacula „de securitate" (italice *di sicurrezza*) nuncupantur. Ad quamlibet vero dubitationem auferendam quoad legun liturgicarum observantiam in hisce conficiendis tabernaculis attendatur responsio S. R. C. diei 1 April. 1908 ad preces sibi porrectas nomine Ordinariorum Provinciae ecclesiasticae Milwaukien. in America sept. a quodam Sacerdote qui pro adprobatione exhibuerat novum tabernaculum solidissime extructum et quidem ita confectum ut nullimode repugnaret neque rubricis Ritualis Romani, neque eiusdem S. C. decretis: „Communicetur sacerdoti oratori responsum S. R. C. in casu simili datum sub die 18 Martii 1898: nempe finem inventoris esse laudandum, negotium vero in casu et ad effectum de quo agitur, spectare ad ipsos locorum Ordinarios".

Pariter in una Superioren., *de nova quadam custodia* Ssmi *Sacramenti:* Revmus Episcopus, quo securius procederet in approbando quodam tabernaculo, a S. R. C. reverenter expetivit:

---

[1]) *Caeremoniale parochorum iuxta novissimas A. S. sanctiones concinnatum,* art. VII, *De tabernaculo, etc.,* n. 9, ad 4.

[2]) *De Ssma Eucharistia,* II, 263, n. 994.

„an satisfaciat regulis liturgicis descripta forma ostii semicircularis, quod globulis impositum sine cardinibus volvitur, ita ut ex hac parte nihil obstet quominus ab Episcopo sacerdotibus commendetur vel debeat tabernaculum instrui ostio vel ianuis, quae cardinibus adhaereant atquae ita volvatur"; et S. Rituum Congregatio, requisito Commissionis Liturgicae suffragio, propositae quaestioni ita die 8 Marii 1908 respondere censuit: „In casu, per se nihil obstare, de cetero ad Revmum Episcopum".

Equidem adhibitis hisce ciboriis solidissimis altero efficaci praesidio consulitur custodiae Ssmae Eucharistiae. Porro Sacra haec Congregatio onus non imponit huiusmodi comparandi tabernacula in ecclessis, quae ordinariis sunt instructae ciboriis, dummodo reapse securitatis idonea praebeant argumenta, quamvis suadeat ut ea adhibeantur in ecclesiis noviter aedificandis: id vero enixe commendat Excmis Episcopis ut, pro eorum zelo erga Ssmum Sacramentum, pervigilent caveantque ut et ordinaria ciboria, quae usui sunt in ecclesiis eorum dioecesis, eam prae se ferant soliditatem ad omne periculum sacrilegae profanationis arcendum, illaque severissime amoveant tabernacula quae omnimodam certitudimem non ingerant de huius periculi absentia.

5. — *b) „Tabernaculum tam sedulo est custodiendum ut periculum cuiusvis sacrilegae profanationis arceatur*". Non sufficit ut in loco consistat custos, satis non est ut ciborium tali sit praeditum firmitate ut neque terebra transfodi possit neque scalpro disiungi atque claustris adeo validis sit munitum, ut clavibus quoque adulterinis nequaeat reserari: tertium praesidium a iure requiritur: *sedula* custodia. Porro haec vigilantia, continuo exercenda, plurimas complectitur cautelas et communes et extraordinarias, prout postulant locorum et temporum adiuncta.

Quod vero attinet ad custodem, hic, licet sit optandum ut sit elericus, immo sacerdos, non prohibetur quod sit laicus, *modo elericus respondeat de clavi*, qua est reserandus locus ubi Eucharistia asservatur. Hunc prope locum moretur oportet diu noctuque, adeo ut celeriter compareat quando casus ferat, seu continenter vigilantiam exerceat: nunquam ecclesiam deserat tempore quo haec fidelibus patet et ab his magis deserta relinquitur, idque pressius est urgendum in urbium ecclessis, ubi fures uti

tales fidelibus ignoti per templa vagantes peregrinorum aut mendicantium habitu perattente momenta aucupantur, quibus vigilantia intercipitur et motu celerrimo, veluti ictu oculi, sacrilega furta perpetrant; aut loca invisunt, fores, fenestras, cancellos, ianuas, praesertim haud principales, accurate rimantur diurno tempore ut dein nocturno ad exsecutionem improbum consilium demandare pertentent. Quod si rarius accidit in pagis, ubi praesentia personae extraneae ibique haud cognitae, quae ecclesiam circumeat et ingrediatur, facilius animadvertitur suspicionemque ingerit in sacerdotibus atque fidelibus, id non relevat tamen parochum rectoremve ecclesiae ab obligatione Eucharistiae custodiendae, cuius ratio modusque ipsius prudentiae relinquitur inspectis loci adiunctis. e. g. tum per se ipse aliquoties in die ecclesiam invisendo, tum vigilantiam per diem committendo probatis personis circum morantibus, tum privatam paroecianorum visitationem Ssmi Sacramenti praestituendo variis diei horis peragendam.

Attente debet invigilari etiam operariis ceterisque personis, quae laboris intuitu aliisve de causis ecclesiam, sacrarium, sacerdotis custodisve domum eisdem contiguam frequentant.

Nec sedula custodia Ssmi Sacramenti a iuro praescripta remittenda erit tempore nocturno, quando ecclesia est obserata. Praecipuae cautiones autem pro nocturnis horis adhibendae, quas prudentia requirit, *ordinariae* seu iugiter adhibendae tum pro Ssma Eucharistia tutanda tum pro praecavendis direptionibus sacrorum vasorum, tabularum, eleemosynarum atque supellectilium ecclesiae, recensentur: 1⁰ omnes ecclesiae fores communiantur, quatenus necessitas postulet fierique possit, firmis valvis, validis claustris obicibusque et quidem ita ut ab interiore ecclesia clavibus aperiri dumtaxat queant, fenestrae vero transennis vel clatris; 2⁰ accurate est inspiciendum quoties vespere ecclesiae obserantur ne quis homo malevolus includatur; 3⁰ officium ecclesiae claudendae eiusque claves committantur personis omni suspicione maioribus, praecipue vero vino non deditis. Hisce cautelis aliam valde commendatam addere velimus, quae in dies usitatior evadit quaeque utile nonnunquam praebet auxilium ad praecavenda furum molimina, ubi usui est: nempe collocationem opportunis in locis tintinnabulorum vi electrica pulsandorum, dum

portae aperiuntur, vel eaedem aut tabernaculum aut altare aut mensa aut candelabra tanguntur, quorum ope sacerdotis custodisve attentio repente provocatur; aut speciales electrici apparatus, qui ecclesiam repente illuminet custodemque de furum praesentia statim certiorem faciant: hi tamen apparatus, ut optatum consequantur finem, erunt scite et ingeniose tegendi, ita ut quamlibet adimant furum suspicionem, quotidieque inspiciendi ut suo munere apte fungantur.

Specialis extraordinaria providentia demum prostat in § 3 relati canonis: *„gravi aliqua suadente causa ab Ordinario loci probata, non est vetitum Sanctissimam Eucharistiam nocturno tempore extra altare super corporali tamen, in loco tutiore et decenti, asservari, servato praescripto can. 1271“.* Hic locus de more est sacrarium, dummodo reapse sit locus tutior et decens, vel arca solidissima et optime clausa (italice *cassaforte*), si haec sit praeferenda, muro inserta in quodam ecclesiae pariete. Quodsi nec ecclesia nec sacrarium necessariam perhibeant securitatem, Eucharistia poterit retineri in alio loco tutiore, etiam privato: tunc parocho est cura adhibenda ut debita reverentia et honore Ssmum Sacramentum custodiatur neque minuatur fides fidelium in praesentia reali. In huiusmodi vero asservatione Ssmae Eucharistiae Sacrae Species non sunt corporali dumtaxat contegendae, sed semper in vase seu pyxide includendae[1]): insuper cum e ciborio ecclesiae educuntur aut ad ipsum referuntur, opus est ut sacerdos superpelliceo et stola sit indutus eumque clericus comitetur lumen gestans saltem regulariter.

Curandum est praeterea ecclesiarum rectoribus ad furta praecavenda ut in tabernaculis, quantum fieri possit, non relinquantur pyxides et vasa sacra magni pretii, unde cupiditas audaciaque furum magis alliciatur: quum haec vasa occasione quarundam sollemnitatum adhibentur, valde est optandum ut tempore postremae Missae purificentur et loco tuto reponantur, qui sacrarium non sit; particulae vero, quae superfuerint, in ordinaria pyxide collocentur. Pariter abstineant a decorando altaria et sacra simulacra sculpta vel picta (eademque assidue decorata

---

[1]) Cfr. cit. decr. Altonen., not. 2.

servando publico cultui exposita) eximiis muneribus votivis, qualia sunt aurei et argentei anuli, catellae, monilia, inaures, margaritae et similia: quoad si id facere praestet occasione cuiusdam diei festi, eodem exacto, ea munera ab ecclesia satagant removere causamque remotionis probe fideles edocere.

6. — *Clavis tabernaculi diligentissime a sacerdote custodiatur.* Omnes cautelae, quas hucusque recensuimus, ad irritum redigentur si, quod potissimum in hac re est curandum, clavis tabernaculi caute non custodiatur, ut expresse cavet can. rel. § 4, *gravi conscientiae onere* adiecto sacerdoti, cui haec est custodia commissa. Ut huic *diligentissimae custodiae* canone praescriptae ab ecclesiae rectore satisfiat, ipsi districte praecipitur ut clavis tabernaculi nunquam super mensa altaris aut in claustro ostioli relinquatur, ne tempore quidem quo mane divina ad Sacramenti altare et Sanctissimae Communionis distributio peraguntur, praesertim si hoc altare haud in conspicuo sit. Hisce vero absolutis, clavis vel ab ecclesiae rectore domi custodiatur aut ab ipso continenter gestetur, amissionis periculo semoto, vel in sacrario, et quidem in loco tuto et secreto, reponatur altera clavi claudenda, quam alteram clavem uti supra rector tueatur[1]).

Sedulo perpendant sacerdotes Ssmae Eucharistiae custodes officium custodiendae diligentissime clavis S. Ciborii esse grave, prout aperte ostendunt finis ipsaque verba legis. Sacerdos, cui ius et officium ordinarie et per se competit custodiendi clavem, est rector ecclesiae vel oratorii: quodsi discedat, potest et debet pro tempore absentiae alii sacerdoti committere custodiam; et si clavem in sacrario retineat sub alia clavi, potest hanc tradere aedituo pro tempore quo ipse abest, et clavis tabernaculi nocessaria esse queat: quod praxis ubique recepta manifeste confirmat. Si agitur de ecclesia paroeciali, clavis parocho custodienda est; si de ecclesia cathedrali aut collegiali, quae simul sit paroecialis, ad Capitulum spectat custodire Ssmam Eucharistiam, et altera tabernaculi clavis apud parochum servari debet (can. 415 § 3 n. 1). Ad parochum pertinet exclusivum ius retinendi clavem tabernaculi, etsi in ecclesia paroeciali erecta sit confra-

[1]) Cfr. Encycl. litt. iussu Benedicti XIV edit. a S. C. EE. et RR., die 9 Febr. 1751.

ternitas. In ecclesiis non paroecialibus ubi ex A. Sedis indulto asservatur, custodienda est cappellanis seu rectoribus, nunquam laicis, etiamsi patroni sint: sine apostolico indulto laici per se clavem ciborii retinere nequeunt.

7. — Specialia veniunt adnotanda de custodia clavis tabernaculi in ecclesiis monialium vel religiosarum et in piis seu religiosis domibus mulierum. Inspecto primum statuto can. 1267 quo Ssma Eucharistia, revocato quolibet contrario privilegio, custodiri nequit in religiosa vel pia domo nisi vel in ecclesia vel in principali oratorio, nec apud moniales intra chorum vel septa monasterii, id dein alte in mente Ordinariorum residere debet atque adamussim exsecutioni demandari, *clavem S. Ciborii non esse custodiendam inter septa monasterii*[1]). Ipsa est igitur in posterum asservanda in sacrario ut praesto sit, quoties necessitas postulet, atque, expletis ecclesiae sacris functionibus ac praesertim nocturno tempore, in loco tuto, solido atque secreto reponenda, et quidem duabus obserato clavibus, quarum altera communitatis antistitae est custodienda per se ipsi aut per vicariam et altera moniali cuidam, puta sacrario addictae, adeo ut utriusque concursus ad reserandum locum, de quo supra, requiratur. Huiusmodi praescriptum probe inspiciant Excmi Episcopi et in eodem exsequendo rigide se gerant, quacumque personarum acceptione posthabita ut praecaveantur abusus atque irreverentiae, quae secus redundare possunt in Ssmam Eucharistiam.

8. — Quod attinet ad oratoria seminarii et collegii ecclesiastici, ephebei pro iuvenum utriusque sexus religiosa eruditione atque institutione nosocomii aliusque id genus hospitii, quae potestate Ssmae Eucharistiae asservandae fruantur, tabernaculi clavis custodienda erit rectori seu moderatori eorundem, si sacerdos sit, secus spiritus directori aut cappellano de more Missae celebrationi sacrisque functionibus peragendis addicto, ipsique studiose est curandum ne eadem ad aliorum manus perveniat.

9. — Quod demum refert ad privata oratoria, quae ex apostolico indulto facultate pollent Ssmam Eucharistiam asservandi,

---

[1]) Cfr. S. R. C. resolutio diei 2 Maii 1878 ad VI. (decretum n. 3448) Emus Card Petrus Gasparii, op. cit., 266, n. 998.

ciborii clavis custodiri solet in sacrario potius cura familiae quam cappellani[1]); at, si Episcopo praestare videatur ut clavis indultario custodienda non tradatur, eam aut sacerdoti celebranti committat, praesertim si hic stabiliter sacrum ibi litet, aut parocho deferat, singulis deinde vicibus, si commode potest, sacerdoti celebraturo exhibendam. Indultariis laicis, quos clavis custodia manet, in memoriam revocandum est, clericis vero quacumque dignitate fulgentibus perpendendum, grave sane officium ipsis impositum esse vigilandi ne clavis ad cuiusquam manus perveniat etiam de ipsorum familia vel famulatu.

10. — Sacram Congregationem non praeterit enunciatas cautelas propositum finem plane haud esse assecuratas, nisi Excmi Episcopi locorumque Ordinarii, una cum earundem observantia parochis, ecclesiarum rectoribus, institutorum omne genus moderatoribus, monialium antistitis praecepta, quatuor haec, quae magnopere nostra intersunt, prae oculis habeant:

a) Praesertim dum sacras peragunt dioecesium visitationes, sed etiam extra easdem, quoties casus ferat, per se aut per idoneas ac prudentes ecclesiasticas personas diligenter inquirant animadvertantque de visu quomodo in singulis nedum paroeciis sed et ecclesiis, oratoriis, etiam privatis, hoc iure fruentibus provisum sit securitati custodiae Ssmae Eucharistiae et quoties comperiant non ea omnia concurrere, quae iure postulantur, eadem praecipiant quam cito exsequenda, brevi tempore ad id praestituto, sub poena mulctae pecuniariae et etiam suspensionis a divinis pro sacerdotibus aut a munere, pro gravitate culpae, ab iis incurrendae, quibus officium competit omnia securitatis praesidia subministrandi. Neque ab huiusmodi onere easdem personas relevent ex reddita forsan ratione quod nulla profanatio aut inconveniens in antecessum acciderit; quae enim infecta hucusque sunt, temporis decursu et hominum malitia, posthabitis, necessariis cautelis, fieri possunt.

Quonties furta sacrilega quibus Ssma Eucharistia violatur in sua Dioecesi (quod Deus prorsus avertat) quacumque de causa acciderint, loci Episcopus vel per se, quod est optandum, vel

[1]) Emus Card. P. Gasparri, op. cit., II, 267 n. 999.

per suae Curiae Officialem, ad id specialiter delegandum, oeconomicum semper conficiat processum adversus parochum aliumve sacerdotem tam saecularem quam religiosum etiam exemptum Ssmi Sacramenti custodiae praepositum, actaque processus idem Episcopus ad hanc S. Congregationem transmittat cum suo voto quo prae primis accurate describat eiusdem prae oculis praesertim habitis, renuntiet cuius culpae aut negligentiae culpabili admissum facinus sit tribuendum atque poenas canonicas contra sontes infligendas proponat ei huius S. Dicasteri mandata praestoletur.

c) Mature perpedant severitatem poenarum, quae can. 2382 statuuntur contra parochum, qui graviter neglexerit custodiam Ssmae Eucharistiae etiam citra excessum huius violationis, quaeque usque ad paroeciae privationem progrediuntur; inspecto vero fine legis curent ut analogis poenis plectantur et alii ecclesiae rectores, congrua congruis referendo, qui graviter delinquant in arduo eis commisso munere obeundo, collatis ad id necessariis et opportunis facultatibus per hanc S. Congregationem, quatenus opus sit. Quibus aufugiendis poenis haud suffragatur causa forte a parocho aliisve, quibus SS. Species custodiendae incumbunt, allata qua tabernacula patentia relinquantur clavesque in loco tuto non custodiantur alius sacerdotis incuria: ipsos enim manet diligens sollersque cura sacrorum vasorum et Ssmae Eucharistiae propriumque munus fideliter et vigilanter cavendi ne, divinis officiis absolutis, ciboria exponantur cuilibet iniuriae sacrilegaeque direptioni. Equidem est animadvertendum et in memoratum sacerdotem et in quemlibet alium huius negligentiae reum similibus poenis, quippe qui occasionem tanto sceleri sua culpa dederint. Ut autem locorum Ordinarii poenis prosequi queant et deliquentes religiosos utriusque sexus etiam exemptos iuxta has apostolicas praescriptiones in negotio, de quo agimus, vi huius Instructionis facultates committimus necessarias cumulative cum eorum Superioribus religiosis Maioribus, quibus pariter haec S. Congregatio idem onus imponit, reservata tamen uni Episcopo facultate processum conficiendi, de quo sub litt. *b)* in casu ubi descripto.

d) Diligenter inquirant utrum ecclesiae et oratoria quibus Ssmae Eucharistiae asservatio iure communi (cfr. can. 1265 § 1

n. 1, 2) non competat, hac facultate polleant ex apostolico indulto per Breve in perpetuum aut per rescriptum ad tempus concessum: quoties vero compererint hoc privilegium legitimo iure non esse suffultum, tamquam abusum satagant removere. Praeterea, ne se nimis faciles praebeant in suscipiendis et commendandis precibus pro impetranda facultate asservandi Ssmam Eucharistiam in locis, quae de communi iure eadem carent, immo abstineant prorsus, nisi gravissimae causae intersint, praesertim in privatis oratoriis et ecclesiis a domibus fidelium nimis dissitis, in desertis montibus magnisque camporum spatiis sitis, quibus non suppetant ea omnia quae pro fideli et tutissima custodia SS. Specierum requiruntur. Tolerabilius sane erit ut quandoque etiam notabili fidelium parti commodum non praebeatur Ssmae Eucharistiae adorandae, quam ut Eadem exponatur sat pro periculo profanationis. Immo et potestas hisce litteris committitur Excmis Episcopis locorumque Ordinariis revocandi facultatem asservationis Eucharistiae in ecclesiis et oratoriis, etiam privatis, quae hoc apostolico privilegio per indultum fruuntur, quoties adnotent aut graves abusus intercessisse aut non omnes concurrere conditiones pro secura custodia, reverentia cultuque debito erga Ssmum Sacramentum.

Hae sunt canonicae normae potioresque cautelae, quas huic S. Congregationi visum est locorum Ordinariis praecipere ut vicissim parochis ceterisque Ssmi Sacramenti custodibus pressius commendent exsecutioni tradendas ad quoslibet convellendos abusus, si qui irrepserint, et, quamvis desint, ad eosdem praecavendos: aliae, quae pro temporum et locorum adiunctis magis idoneae videantur ad eundem finem aptius attingendum, eorundem Pastorum zelo sollertique industriae relinquuntur. Eos igitur, his praesidiis adiutos, in Domino deprecamur et obtestamur ut omnibus viribus contendant ad efficaciter Ssmam Eucharistiam tutandam et impia scelestorum hominum molimina arcenda ab eodem Sacramento *„quo nihil dignius, nihil sanctius et admirabilius habet Ecclesia Dei, cum in eo contineatur praecipuum et maximum Dei donum et ipsemet omnis gratiae et sanctitatis fons, auctorque Christus Dominus“*[1]). Id qui-

[1]) *Rit. Rom.*, tit. IV, cap. I, n. 1.

dem erit Ipsis eorumque sacerdotibus et fidelibus pignus indeficiens supernae divinae protectionis.

Ssmus Dominus Noster Pius divina Providentia Pp. XI, in audieniia Excmo Secretario H. S. C. die 7 Maii a. 1938 concessa, praefatam Insructionem, ab EE. PP. in plenario Conventu diei 30 Martii anni eiusdem probatam, benigne cofirmare et Auctoritate Sua Apostolica ratam habere dignatus est, mandans ut Instructio eadem in officiali Comentario *Acta Apostolicae Sedis* publici iuris fiat et ac omnibus Ordinariis tum locorum tum personarum alisque, ad quos speciatim spectat religiosissime servetur, contrariis quibuscumque minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. C. de Disciplina Sacramentorum, in festo Ascensionis Domini a. 1938.

D. Card. JORIO, *Praefectus.*

L. † S. F. Bracci, *Secretarius.*

Wyższe święcenia

przyjmą: subdiakonat 8 kwietnia (Wielka Sobota), diakonat 3 czerwca, prezbyterat 29 czerwca następujący Alumni Seminarium Diecezjalnego:

1. Arczewski Henryk, ur. 18. VII. 1914 w Kupieninie, par. Mędrzechów.
2. Bednarz Franciszek, ur. 10. XII. 1911 w Podborzu, m. zamieszkania Mielec.
3. Duda Franciszek, ur. 29. IX. 1915 w Kamienicy.
4. Fiałkowski Józef Marian, ur. 1. II. 1916 w Mielcu.
5. Jarecki Czesław Franciszek, ur. 17. XI. 1914 w Zaborowie, m. zam. Brzesko.
6. Kobos Stanisław, ur. 14. XI. 1914 w Chorążcu, par. Odporyszów.
7. Leśniak Tomasz, ur. 13. VIII. 1913 w Stroniu, par. Przyszowa.
8. Pałucki Franciszek, ur. 3. VIII. 1914 w Porąbce Uszewskiej.
9. Pasieka Stanisław Józef, ur. 28. I. 1914 w Klikowej, par. katedr. Tarnów.
10. Raczkowski Mieczysław Kazimierz, ur. 19. XII. 1914 w Sanct Georgen, m. zam. Tarnów.

11. Rodak Józef Jan, ur. 4. VII. 1914 w Zalipiu.
12. Rogóż Józef Stanisław, ur. 28. V. 1913 w Jadownikach, m. zam. Brzesko.
13. Rojek Marcin Ludwik, ur. 24. VIII. 1914 w Słopnicach.
14. Skiba Jan, ur. 21. I. 1916 w Zarębkach, par. Cmolas.
15. Sobota Jan Stanisław, ur. 17. X. 1913 w Kolbuszowej Górnej, par. Kolbuszowa.
16. Suski Rudolf, ur. 12. IX. 1913 w Budapeszcie, m. zam. Mościce.
17. Szczygieł Jan, ur. 28. V. 1913 w Starym Sączu.
18. Szewczyk Stanisław Bronisław, ur. 15. VIII. 1912 w Łukowicy.
19. Zięba Jan Franciszek, ur. 29. V. 1914 w Jastrzębi.
20. Zygmunt Józef, ur. 1. III. 1913 w Podegrodziu.

Stosownie do kan. 1000 § 1 ogłoszą Przewielebni Księża Proboszczowie w najbliższą niedzielę po otrzymaniu Kurendy imiona i nazwiska mających przyjąć święcenia i wezwą wiernych do zgłoszenia przeszkód, gdyby o jakichś wiedzieli a zarazem polecą gorącej modlitwie przyszłych kapłanów. O wykonaniu niniejszego polecenia zawiadomią PT. Księża Proboszczowie Kurię Biskupią.

Meldunek w sprawie wojskowych.

Przypominamy i polecamy, aby każdy z kapłanów miał swoje papiery wojskowe w porządku, i o ile jest zaliczony do pomocniczej służby wojskowej, pamiętał o tym, by w razie zmiany miejsca pobytu, oprócz zgłoszenia się w gminie, dopełnił także meldunku we właściwej Komendzie Uzupełnień.

W domu rekolekcyjnym OO. Jezuitów, Częstochowa, ul. bł. Kingi 74 odbędą się w 1939 r. następujące ćwiczenia duchowne:

2 stycznia 1939 kapłani (3 dni),
24 lutego ziemianie (2 dni),
w marcu kilka seryj dla maturzystów,
5 kwietnia panowie (2 dni).

Początek każdej serii w dniu oznaczonym o godz. 19.
Dojazd od ul. Lisinieckiej. Dorożka 1·50 zł.
Prosimy o wczesne zgłoszenia.

Ks. J. Pachucki T. J.
Superior domu.

W sprawie nabożeństw szkolnych.

Polecamy, aby w tych parafiach, gdzie są zawodowi Księża Katecheci, odprawiały się zawsze w niedziele i święta osobne nabożeństwa szkolne dla młodzieży szkolnej.

Wskazaną rzeczą byłoby również, aby i w tych parafiach, gdzie niema zawodowych Księży Katechetów, nabożeństwa dla szkół odbywały się osobno, jeżeli ilość Kapłanów i warunki miejscowe (jak np. rozległość parafii etc.) na to pozwolą.

Aby umożliwić nabożeństwo osobne dla szkół, tym parafiom, które nie mają dostatecznej ilości kapłanów, udzielamy władzy binowania.

Statut Krucjaty Eucharystycznej Dzieci w Polsce przyjęty przez Ich Ekscelencje Księży Biskupów na Konferencji Episkopatu dn. 15 grudnia 1937 r.

§ 1. Krucjata Eucharystyczna Dzieci jest Stowarzyszeniem kanonicznym (pia unio), rządzącym się jednolicie w całej Polsce niniejszym statutem.

§ 2. Krucjata jest poświęcona Chrystusowi Eucharystycznemu.

§ 3. Po diecezjach zależy Krucjata Eucharystyczna, zgodnie z przepisami prawa kanonicznego, od Biskupa miejscowego.

§ 4. Dyrektorów diecezjalnych Krucjaty mianuje na propozycję poszczególnych Biskupów miejscowych O. Generał Towarzystwa Jezusowego.

§ 5. Celem Krucjaty Eucharystycznej jest wychowywanie dzieci na dobrych i apostolskich katolików przez

a) pogłębianie ich życia religijnego i eucharystycznego,

b) zaprawianie ich do sumienności i cnoty,

c) przyzwyczajanie ich do udziału w życiu parafialnym,

d) wdrażanie ich do apostolstwa.

§ 6. Krucjata Eucharystyczna posługuje się następującymi środkami: ćwiczenia religijne a zwłaszcza częsta Komunia święta, zebrania, wykłady, rekolekcje, obchody religijne i t. d.

§ 7. Krucjata Eucharystyczna istnieje i działa albo jako Koło parafialne albo jako Koło szkolne. Koła mogą być albo męskie, albo żeńskie, albo mieszane.

§ 8. Każde Koło powołuje do życia Dyrektor diecezjalny Krucjaty.

§ 9. W łonie każdego Koła Krucjaty mogą powstać Sekcje, jak misyjna, liturgiczna, różańcowa i t. p.

§ 10. Do Kół szkolnych Krucjaty stosuje się regulamin, uzgodniony między Episkopatem a Ministrem W. R. i O. P.

§ 11. Do Krucjaty Eucharystycznej może należeć młodzież w wieku szkolnym, czyli zasadniczo w wieku do lat 15. Przyjęcie członków odbywa się po odpowiedniej próbie i według ustalonego ceremoniału.

§ 12. Kołem Krucjaty Eucharystycznej kieruje zamianowany przez Dyrektora diecezjalnego Opiekun, którym jest zawsze kapłan i to zwykle proboszcz miejscowy albo katecheta danej szkoły.

§ 13. Opiekun przewodniczy Kołu i jego Sekcjom, przyjmuje członków i zwalnia tych, którzy się okazują niegodni członkostwa, tworzy sekcje, zwołuje zebrania i przewodniczy na nich, urządza nabożeństwa, obchody i t. d. Z końcem roku szkolnego przesyła Dyrektorowi Diecezjalnemu roczne sprawozdanie z działalności i funduszów Koła.

§ 14. Opiekun może powołać do życia Wydział Koła Krucjaty, złożony z 4—7 członków, wybranych przez siebie z pośród dzieci Krucjaty na okres jednego roku.

§ 15. Opiekun może utworzyć „Koło Opieki" złożone z sił nauczycielskich i rodziców dzieci Krucjaty. Koło Opieki współpracuje z Opiekunem i pod jego przewodnictwem nad realizacją celów Krucjaty.

§ 16. Biskup Diecezjalny może rozwiązać Koło Krucjaty Eucharystycznej, przekazując ich majątek na inne diecezjalne organizacje młodzieżowe.

Książki polecenia godne.

Ks. Karol Pękala: **„Akcja Katolicka wobec komunizmu".** Rzecz dla asystentów kościelnych. Poznań 1938. Wydawnictwo Naczelnego Instytutu Akcji Katolickiej. Stron 246.

Jest to dzieło, które jak oceniła prasa z punktu widzenia naukowego zasługuje na nazwę pracy solidnej i gruntownej. Największe jednak jej walory polegają na gromadzeniu w tej książce doświadczeń, oraz wypróbowanych metod i środków pracy Akcji Katolickiej, a te wartości niezmiernie cenne, których szuka w pierwszym rzędzie, każdy asystent kościelny, skazany na ogromny trud wyszukiwania dróg — te wartości mógł w książce zgromadzić tylko doświadczony i długoletni Dyrektor Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej, jakim jest Czcigodny Autor, zaszczycony uznaniem za swą pracę przez samego Ojca Świętego.

Książkę tę polecamy naszemu Duchowieństwu ze względu na szereg praktycznych wskazań dla nowoczesnej pracy duszparsterskiej.

Ks. Prał. Aleksander Rogóż: **„Przystąpię do ołtarza Bożego".** Modlitewnik dla młodzieży, do nabycia u autora. Podaje sposoby słuchania nabożnego Mszy św.

Księgarnia Katolicka w Tarnowie pod firmą „Kiosk Katolicki" posiada na składzie wszystkie książki szkolne oraz wydawnictwa OO. Jezuitów, św. Wojciecha, Książnicy Atlas, Naczelnego Instytutu Akcji Katolickiej, Trzaski, Everta i Michalskiego, Gebetnera i Wolfa oraz wielu innych. Ponieważ dochód z tej księgarni przeznaczony jest na Akcję Katolicką i Caritas — **dlatego najusilniej polecamy ją uwadze PT. Duchowieństwa Diecezjalnego.**

Z bogatego składu książek podajemy niniejszym niektóre, mogące zainteresować PT. Księży.

Ks. Kazimierz Naskręcki: **Życie nadprzyrodzone.** Krótkie nauki o Sakramentach Świętych i modlitwie. Stron 468. Cena 6 zł.

Ks. Kazimierz Naskręcki: **Credo.** Krótkie nauki o prawdach wiary katolickiej. Stron 424. Cena 6 zł.

Ks. Jan Patrzyk: **Kazania świąteczne.** Stron 292. Cena 4·80 zł.

Ks. Józef Winkowski: **W głąb i w zwyż.** Dla Księży Moderatorów Sodalicji Mariańskich i dla Księży Asystentów K. S. M. M. Stron 432. Cena 6 zł.

Ks. Ildefons Bobicz: **Wykład codziennego pacierza i katechizmu.** Kazania katechizmowe. Trzy duże tomy. Cena całości 19·30 zł.

Ks. Dr Tihamer Toth: **Wierzę w życie wieczne.** Kazania o prawdach wiecznych. Stron 160. Cena 3·50 zł.

Ks. Stanisław Marchewka: **Konferencje i kazania misyjne i rekolekcyjne.** Stron 356. Cena 5 zł.

Ks. Józef Winkowski: **Egzorty dla uczniów szkół średnich.** Stron 368. Cena 5·20 zł.

Ks. Jan Kubkowski: **Pójdźcie osobno.** Nauki na rekolekcje zamknięte dla młodzieży męskiej pozaszkolnej. Stron 157. Cena 2 zł.

O. Konstanty Maria Żukiewicz: **Rozmyślania o Matce Bożej.** Stron 304. Cena 5 zł.

Ks. Dr Ottokar Prochaszka: **Rozmyślania o Ewangelii.** Dwa tomy. Stron 489 i 480. Cena 9 zł.

Ks. Jan Letourneau: **Przewodnik Kapłana.** Stron 279. Cena 5 zł.

Bł. Piotr J. Eymard: **Jezus i ja.** Rekolekcje eucharystyczne. Stron 278. Cena 2·50 zł.

Bł. Piotr J. Eymard: **Jezus Hostia.** Praktyczny podręcznik do adoracji Najśw. Sakramentu. Stron 298. Cena 2·50 zł.

Ks. Feliks Bodzianowski: **Ludzkość na rozdrożach.** Rozmyślania oparte na encyklikach społecznych. Stron 344. Cena 6 zł.

K. J. **Społeczna służba Kościoła.** Referaty na temat katolickiej nauki społecznej. Stron 168. Cena 1·80 zł.

Anna Zahorska: **Święci Polscy.** Wspaniałe dzieło ilustrowane. Stron 355. Cena 5 zł.

Ponadto „Kiosk Katolicki“ posiada na składzie wielki wybór dobrych a tanich książeczek do nabożeństwa.

Zamówienia po nadesłaniu należności przekazem pocztowym wykonuje się odwrotnie. Adresować należy: Kierownictwo Księgarni „Kiosk Katolicki", Tarnów, Plac Katedralny 6.

Na przesyłkę pocztową dołączyć 30 gr.

Metryki.

Rotmistrz Alfred Strzygowski, 8 p. ułanów Kraków—Rakowice prosi o wyszukanie:

1) metryki ślubu
2) gdzie się urodził

jego śp. dziadek **Benedykt Duszyński,** urodzony około 1761 r. za Wisłą? ...ożenił się w Diecezji Tarnowskiej około 1810 r. w Parafii?... **z Magdaleną** Miklewicz, albo Muchowicz, albo Jaklińską...

Umarł około 1846 r. prawdopodobnie w Ratwanach, par. Wojnicz.

Przebywał: w **Ołpinach, Błonie-Jodłówka,** par. **Szczepanowice, Lisia Góra** i oczywiście w **Ratwanach,** par. Wojnicz, a może Zbylitowska Góra.

Z Grazu wpłynęła prośba do wszystkich P. T. Księży Proboszczów następującej treści:

Reverendissime Pater!

Oro te, ut me quam celerrime certiorem facias, qua in parochia, quo anno et die Eduardus Keller, silvarum cameralium inspector, cum uxore Aloisia, nata de patre Joanne Steindel, copulatus sit. Copulationem ante annum p. Chr. n. 1853 factam esse constat.

Praeterea te rogo ut mihi mittas testimonium copulationis, si fieri post. Pecuniam debitam ut quam celerrime accipias curabo.

Quod si tu facies, mihi certe gratissimum feceris.

Dr Edward Keller
Graz, Wielandgasse 32/4.
Germania — Otmark.

Zmiany wśród Duchowieństwa.

Jego Świątobliwość **Ojciec św. Pius XI.** raczył zamianować Swymi Szambelanami: Ks. Dra Józefa Młodochowskiego, Rektora Papieskiego Instytutu Polskiego w Rzymie, Ks. Józefa Krośnińskiego, Dziekana honor. i Proboszcza w Zassowie.

Odznaczeni:

Rokietą i Mant.: Ks. Bernardyn Dziedziak, Dziekan i Proboszcz w Ujanowicach.

Expos. can.: Ks. Wojciech Biernat, Proboszcz w Krzyżanowicach.

Mianowani:

Dyrektorem nowopowstałego Katolickiego Uniwersytetu Ludowego w Krzyżanowicach: Ks. Kanonik Władysław Lesiak.

Proboszczem usuwalnym w Wysowej: Ks. Julian Śmietana, wikariusz z Bobowej.

Administratorem w Okulicach: Ks. Piotr Łabno, w świeżo przyłączonej do Diecezji parafii Leśnica k/Szczawnicy: Ks. Władysław Niewolski.

Katechetą w Państwowym Gimnazjum w Brzesku: Ks. Mgr Michał Blecharczyk, a w szkole powszechnej w Baranowie katechetą: Ks. Stanisław Maciąg, wikariusz ze Sędziszowa.

Przeniesieni Księża Wikariusze:

Ks, Jan Piechota ze Szczawnicy do Łącka.
Ks. Stanisław Śmiałek z Brzeźnicy/B do Szczawnicy.
Ks. Stanisław Kaczmarczyk z Bochni do Zgórska.
Ks. Leopold Regner z Zgórska do Nawojowej.
Ks. Stanisław Żurek z Nawojowej do Podegrodzia.
Ks. Karol Mazur z Podegrodzia do Bochni.
Ks. Mieczysław Pękala z Wysowej do Bobowej.
Ks. Stanisław Kamiński ze Słopnic do Borowej.
Ks. Stanisław Nowakowski z Borowej do Żwiernika.

Dekretem z dnia 1 sierpnia 1938 r. Nr 4506 erygowana została Wysowa jako samodzielna parafia z proboszczem usuwalnym.

Zmarli:

Ks. Dr Franciszek Goc, w Kamienicy k/Łącka. Urodzony 1898 r. w Królówce, wyśw. w 1924, był wikariuszem w Pleśnej, po czym wyjechał na studia do Rzymu, gdzie uzyskał stopień doktora prawa kościelnego. Po powrocie pełnił obowiązki wikariusza przy Katedrze, następnie Notariusza Kurii Biskupiej. Mianowany wicerektorem Sem. Duch. pozostawał na tym stanowisku do r. 1936, zasłużywszy się koło rozbudowy Seminarium. Po utworzeniu Chrześcijańskiego Związku Robotniczego w Tarnowie, mianowany został pierwszym jego sekretarzem. Następnie zajęty był w duszpasterstwie przy parafii w Jazowsku, Nowym Sączu i Kamienicy. Zmarł 4 grudnia 1938 w 40-tym roku życia a 14-tym kapłaństwa. Zapisany do Stow. wzajemnych modłów.

Ks. Andrzej Mucha, jubilat, Szambelan J. Świątobl., Dziekan Uścieński i proboszcz w Okulicach. Ur. 1850 r. w Kasince Małej, wyśw. w 1876 r. pracował jako wikariusz w Lanckoronie, Żywcu, Nowym Targu i przy Katedrze w Tarnowie. W roku 1884 objął parafię w Okulicach i na tej placówce pozostał przez 54 lat, pracując niestrudzenie i z wielkim poświęceniem dla sprawy Bożej, przez co zyskał sobie powszechne uznanie, szacunek i miłość zarówno Władz jak też i współbraci Kapłanów i parafian. Zmarł świątobliwie 18 XII. 1938 r. Zapisany do Stow. wzajem. modłów. Requiescant in pace!

Tarnów, dnia 31 grudnia 1938.

Ks. Dr Ignacy Dziedziak ***† FRANCISZEK, Bp***
kanclerz.

Nakładem Kleru Diecezjalnego. Z Drukarni Diecezjalnej w Tarnowie.